

Paraclisul copilăriei mele

Paraclisul copilăriei mele miroase a tămâie, a iarbă proaspăt cosită și a flori uscate de busuioc. Pe înserat, când urcam spre biserică, se trezea și regina nopții, care împrăștia în aer un parfum îmbătător. Dacă închid ochii și mă gândesc la serile de august, în satul bunicilor mei, mă copleșesc amintiri învăluite în parfumuri pe care, în zadar, le-am tot căutat, adulmecând prin lumea largă, pentru că ele există doar înlăuntrul meu și prind, din nou, viață, numai atunci când mă întorc în locurile unde le-am simțit pentru prima oară.

Frunzele de busuioc pe care le rup, atunci când gătesc, pentru a da aromă vreunui sos italianesc, nu au, nicidecum, mirosul florilor de busuioc pe care le țineam în mâinile mici și umede, împreunate spre rugăciune, atunci când îngenuncheam în fața altarului, împreună cu ceilalți copii, seară de seară, la *Paraclisul Maicii Domnului*. Nicăieri în lume, iarba cosită nu are parfumul tăios și amar, de iarbă, mir și lumânări, pe care îl avea în curtea bisericii de pe deal. Cât despre regina nopții...trebuie să aștept să vin acasă, ca să mă amețească cu parfumul ei, în nopțile lungi de vară.

Am crezut, întotdeauna, că Mintiu, satul cu câteva sute de suflete, în care îmi petreceam vacanțele, ar putea fi spațiul mioritic despre care vorbea Blaga, un spațiu *înalt și indefinit ondulat*, cu *geografia sa mitologică în care săteanul și-a fixat locuința*. Satul fusese ridicat într-o vale, unde ajungeai la capătul unui drum de țară îngust și șerpuit, străjuit de câmpuri de porumb și floarea soarelui, drum care urca mereu, până la Crucea Satului, apoi cobora spre o vale, care mi se părea mereu însoțită, primitoare și caldă, ca o

îmbrățișare. În jur, se întindeau dealuri, cât vedeai cu ochii, într-o ondulare continuă, precum era și cadența sătenilor, la vorbă și la suflet.

La Mintiu, viața satului, în întregimea ei, avea un sens cosmic, totalitar, iar eu mă simțeam parte din ea. Ritmul vieții era dictat de anotimpuri și urma o ordine care nu devenea, niciodată, facultativă sau subiectivă. Tot ceea ce se întâmpla era în firea lucrurilor: seceta, trăznete, moartea...Nu i-am auzit niciodată pe săteni vorbind despre *destin*, dar i-am auzit, adesea, spunând *așa i-a fost dat*, sau *așa i-a fost scris*, nu cu resemnare sau cu fatalism, ci, mai degrabă, cu înțelepciune și pace.

La Mintiu, nu se întâmplau lucruri nedeslușite, fiecare avea un sens pe care oamenii îl descifrau cu ușurință, nu din cărți, ci din natură. Toate răspunsurile la marile întrebări se aflau acolo.

Eram copil și totul mi se părea fascinant, uluitor, misterios. Așteptam vara ca să mă pot întoarce în paradisul meu. Așteptam luna august ca să pot merge la Paraclis, cu prietenii de joacă, la biserica de pe deal.

Drumul până la biserică mi se părea lung și urcușul anevoios, iar atunci când intram înăuntru, eram copleșită de altarul larg și de tavanul înalt spre care ridicam ochii întrebători. Uneori, urcam în balconul din fața altarului, pe o scară îngustă și întunecoasă, pentru că eram curioasă să privesc, de sus, imensitatea bisericii. Îmi plăcea mirosul de busuioc și tămâie din biserică, îmi plăcea să ascult cântecele bisericesti, îmi plăcea să îi privesc pe bătrânii satului

făcând mătăanii, în timp ce murmurau ru

Noi, copiii, ne întorceam de la Paraclis cântând, iar drumul ni se părea nesfârșit. Ne opream, din când în când, iar din grădinile de flori din fața caselor ne amețea parfumul crinilor și al reginei nopții. Satul se umplea de vocile noastre și de singurul cântec pe care îl știam, pînă la capăt, și pe care îl cântam, din tot sufletul (și din toți plămâni!): *Sfântă Marie, grai îngeresc/ Inima-mi ție, cu drag ți-o jertfesc./ Întoarce-ți, o, Mamă, când stăm în nevoi, /Ochii tăi blânzi, cu milă spre noi.*

Sigur că, rostite de niște copii de 9 ani, care se întorceau de la biserică, ținându-se de mână, la căderea serii, cuvintele astea aveau o forță unică, iar atmosfera se încărca de o religiozitate simplă, primordială.

În 15 august, pe înserat, ne adunam cu toții la intrarea în sat, unde așteptam să se întoarcă pelegrinii de la mănăstirea Nicula. Plecau cu o zi înainte, pe jos, vreo 5 km, până la gară, apoi, cu trenul, până la Gherla, și din nou, 7 km, până la mănăstire, batuti pe jos, la pas. Ajungeau seara târziu și își petreceau noaptea sub cerul înstelat, împreună cu alți mii de pelerini, șoptind rugăciuni și murmurând cântece. Bunica nu m-a dus niciodată cu ea în pelerinaj la Nicula, pentru că eram prea mică. Sora mea, însă, a fost o singură

dată, avea vreo 12. Își amintește urcușul anevoios până sus, mulțimea de oameni întinsă pe iarbă, învelită în pături, care se ruga, înălțând, adesea, ochii spre cer. Unii se rugau și plâneau. Își mai amintește că cerul era atât de aproape și atât de plin de stele, încât avea senzația că îl putea atinge cu mâna. Și turta dulce colorată pe care i-o cumpăra bunica, de la tarabele din sat, avea tot formă de stele. Probabil rămăsese de la Crăciun...

Eu îmi amintesc perfect cum îi așteptam, nerăbdătoare, să se întoarcă de la Nicula: mai întâi, auzeam șuieratul trenului în depărtare, apoi, un cor nedeslușit, care se apropia tot mai mult...*"O, Măicuță Sfântă, te rugăm fierbinte să ne-ascuți de-a pururi marea rugămintă..."*. Glasuri de femei răzbăteau tânguie din depărtare, vocile se întrerupeau la fiecare capăt de vers, până când refrenul răsuna în toată valea. Drumul de

întoarcere era unduit, cu urcușuri și coborâșuri, pe care sătenii le numeau *moini*. Când ajungeau pe ultima dintre ele, deslușeam zeci de umbre cernite de femei și copii, care se țineau de braț, ca într-un fel de lanț uman impresionant. Pe

măsură ce se apropiau, auzeam tot mai limpede: *"Nu lăsa, Măicuță, să perim pe cale, că noi suntem fiii lacrimilor tale..."*

Urma o îmbrățișare, care avea parfum de turtă dulce în formă de stea.